

בג"ץ 2293/17

**בבית משפט העליון בירושלים
בשבתו כבית המשפט הגבוה לצדק**

- המבקשים:**
1. איתן - מדיניות הגירה ישראלית, ע.ר. 580561587
 2. סינוני אילה, ת.ז.
 3. סוזי כהן צמח, ת.ז.
 4. רכלין פז שפי, ת.ז.
 5. עטר רחל, ת.ז.
 6. גרוס אסתר חנה, ת.ז.
 7. וינסקי מירה, ת.ז.
 8. משולם נוע, ת.ז.
 9. רימז כרמית, ת.ז.
 10. בן צור מזל, ת.ז.
 11. פרישתא רינה, ת.ז.
 12. ענת נחשון, ת.ז.
 13. כהן רונית, ת.ז.
 14. ורדי יפה, ת.ז.
 15. חדד שולמית, ת.ז.
 16. בן יוסף מיטל, ת.ז.
 17. שמריהו אורלי, ת.ז.
 18. אריאל זכריה, ת.ז.
 19. שמאי רבקה, ת.ז.
 20. שלומי חבצלת, ת.ז.
 21. סינואני שפרה, ת.ז.
 22. חזי אהרן, ת.ז.
 23. חזי אורלי, ת.ז.
 24. יצחקי זהבה, ת.ז.
 25. דאוס רות, ת.ז.
 26. סלח יפה, ת.ז.
 27. ביטון יפה לואיזה, ת.ז.
 28. נזר רונית, ת.ז.
 29. שמי עופרה, ת.ז.
 30. סינוני דנה, ת.ז.
 31. עגיב חיים, ת.ז.
 32. סמוליאנסקי אלה, ת.ז.
 33. גדעון אלישבע, ת.ז.
 34. סינוני יהודה, ת.ז.
 35. גיני יצחק, ת.ז.
 36. יושע רוני, ת.ז.
 37. דבי יושב יששכר, ת.ז.
- ע"י ב"כ עוה"ד דורון טאובמן ואח'י
 כספי ושות', משרד עורכי דין
 מרחוב יעבץ 33, תל-אביב 6525832 ;
 טל': 03-7961000 ; פקס : 03-7961001

ב ע נ י ן :

- תעותרים:**
1. אסתר צגי גרסגהר
 2. צגה קיברוס מהרטב
 3. סלומון קאסה
 4. סמסון מספן
 5. אברהים יוסף מוחמד אחמד
 6. יוהאנס פרסניי
 7. יאקוב ג'מאל
 8. קו לעובד
 9. א.ס.ף - ארגון סיוע לפליטים

- 2 -

10. המוקד לפליטים ומהגרים
 11. האגודה לזכויות האזרח בישראל
 12. ARDC - מרכז לקידום פליטים אפריקאים
 13. רופאים לזכויות אדם - ישראל
- ע"י ב"כ עוה"ד אלעד כהנא וענת בן-דור
 התוכנית לזכויות פליטים
 וכן ע"י עו"ד מיכל תגר
 קו לעובד
 שכתובתם לצרכי הליך זה הינה:
 התוכנית לזכויות פליטים,
 הפקולטה למשפטים, אוניברסיטת תל-אביב
 טל': 054-5800819, 054-5600536; פקס: 03-5251215

- נ ג ד -

- המשיבים:**
1. מנסת ישראל
 2. שר הפנים
 3. שר האוצר
 4. שר הרווחה והשירותים החברתיים
 ע"י ב"כ עוה"ד רן רוזנברג
 מפרקליטות המדינה, מחלקת בג"צים
 מרחוב צאלח א-דין 29, ירושלים 9711052;
 טל': 02-6466590; פקס: 02-6467011
 5. בנק מזרחי טפחות
 מרחוב זיבוטינסקי 7, רמת גן

בקשה דחופה להצטרף כמשיבים

בית המשפט הנכבד מתבקש בזאת להתיר למבקשים להצטרף כמשיבים בעתירה בתיק שבכותרת. בעניינה של המבקשת מס' 1, מתבקש בית המשפט הנכבד לחלופין להתיר לה להצטרף כצד להליך זה כ"ידיד בית המשפט".

1. **המבקשת מס' 1, איתן - מדיניות הגירה ישראלית (ע"ר) ("העמותה"),** הינה עמותה אשר פועלת למען גיבושה של מדיניות הגירה סדורה למדינת ישראל, מתוך הכרה בסוגיה זו כבעלת חשיבות אסטרטגית-לאומית עליונה שקידומה חיוני לצורך השמירה על ביטחונה של מדינת ישראל, ריבונותה ואופייה כמדינה יהודית ודמוקרטית; תוך התייחסות לסוגיות הומניטריות מבוססות.

העמותה פועלת לחגורת המודעות להשלכות גלי ההגירה המאסיביים ששטפו את ישראל בשנים האחרונות בקרב מקבלי ההחלטות והציבור הרחב. כמו כן, מבצעת העמותה מחקר ואיסוף נתונים על תופעת ההסתננות והשפעותיה ועורכת פעילות משפטית בנושא, שבאה לידי ביטוי, בין היתר, בבג"ץ 7385/13 איתן - מדיניות הגירה ישראלית ואח' נ' ממשלת ישראל (פורסם בנבו, 22.9.14) - שם נדרש בית משפט נכבד זה לנתונים ולטענות שהציגה העמותה בפסק דינו בעניין תיקון 4 לחוק למניעת הסתננות (עבירות ושיפוט), התשי"ד-1954.

לצד הפעילות המפורטת לעיל, עוסקת העמותה גם במתן ייצוג, תמיכה וסיוע לתושבי דרום תל אביב.

2. **המבקשים מס' 37-2** הינם אזרחי ישראל המתגוררים בשכונות הדרומיות בעיר תל-אביב ("המבקשים מס' 37-2"). המבקשת מס' 3, הגב' סוזי כהן צמח, הינה חברת מועצת העיר תל אביב.
3. נקודת המוצא היא, כי יש לצרף כמשיבים לעתירה כל צד הנוגע בדבר (הרשויות הציבוריות שנגד מעשיהן או מחדליהן מכוונת העתירה), או העלול להיפגע באופן ממשי ממנו (בגדרם של אלה באים אנשים או גופים).
- ראו והשוו: בג"ץ 353/67 אגד נ' שר התחבורה, פ"ד כב(1) 332, 336 (1968); בג"ץ 1901/94 לנדאו נ' עיריית ירושלים, פ"ד מח(4) 403, 415 (1994); בג"ץ 6478/15 חברת החשמל לישראל בע"מ נ' הרשות לשירותים ציבוריים - חשמל (פורסם בנבו, 20.4.17); בג"ץ 4386/16 טספהיוט נ' נציבות בתי הסוהר (פורסם בנבו, 13.6.17).
4. **המבקשים 37-2** כאמור, הינם תושבי דרום תל אביב, אשר בשנים האחרונות נאלצים לשאת בעיקר הנטל הכבד של המשך הימצאות המסתננים בקרבם ועם ההתמודדות הקשה עם השלכותיה החמורות של תופעת ההסתננות לישראל ככלל, והם עלולים להיפגע פגיעה ממשית כתוצאה מקבלת העתירה.
5. לעניין העמותה, קבלת העתירה עלולה להסב פגיעה קשה ביותר לציבור שאותו מייצגת העמותה, כמו גם למטרות שאנשי העמותה עושים לילות כימים לשם קידומן. העמותה סבורה גם כי צירופה כמשיבה תצמית תרומה ניכרת לדיון בטענות הצדדים וכי הימנעות מכך עלולה לפגום בבירור הנאות של הסוגיה המתבררת לפני בית משפט נכבד זה.
- העמותה ומומחיותה בסוגיות הקשורות לדיון: העמותה היא אשר יזמה את חיקוק סעיף 4 לחוק למניעת הסתננות ולהבטחת יציאתם של מסתננים מישראל (תיקוני חקיקה והוראות שעה), התשע"ה-2014, שביטולו מבוקש במסגרת העתירה.
- מצב דברים זה מהווה שיקול חשוב בבואו של בית המשפט הנכבד להכריע בשאלת צירופה של העמותה.

הבקשה החלופית, לצירוף העמותה ב"ידיד בית המשפט"

6. ככל שבית המשפט יכריע כי אין מקום לצרף את העמותה כמשיבה בתיק; לחלופין מבוקש לצרף אותה כ"ידיד בית משפט". מוסד "ידיד בית המשפט" (Amicus Curiae), הגם שאינו מעוגן בחקיקה, מוכר בפסיקה הישראלית מימים ימימה. "ידיד בית המשפט" הינו גוף ציבורי במהותו, שאינו צד ישיר לסכסוך, המכיר את הנושאים המצויים במחלוקת. צירוף גוף שכזה מאפשר לבית המשפט לגבש את הכרעתו.

במהלך השנים זכו גופים שונים ומגוונים, ממלכתיים וולונטריים, במעמד "ידיד בית המשפט".
במ"ח 7929/96 קהלי נ' מדינת ישראל, פ"ד נג' (1) 529 (1999) קבע כבי הנשיא (כתוארו אז) אי ברק,
את המבחן המנחה כדלקמן לצירוף "ידיד בית משפט" לחליך, כדלקמן:

"מקום בו ישנו גוף ציבורי - שאמנם אינו צד ישיר להליך - אך יש לו אינטרס
רחב בפתרון ההליך והיכרות עם המאטריה הנדונה, הרי שיינתן לאותו הגוף
להשמיע עמדתו בנדון בצד העותר, שלו יש נגיעה אישית או ישירה לעניין... בכך
יינתן ביטוי לאותם הגורמים המייצגים והמומחים, שיש להם עניין בנושא הדין
ויש בידיהם, בה בעת, לסייע לבית-המשפט בגיבוש עמדה והלכה המשקפות
נאמנה את מגוון המצבים והבעיות שבסוגיה שלפניו".

וכן ראו: ע"פ 111/99 שורץ נ' מדינת ישראל, פ"ד נד' (2) 241 (2000); בג"ץ 2684/12 י"ב בחשוון
התנועה לחיזוק הסובלנות בחינוך הדתי נ' היועץ המשפטי לממשלה (פורסם בנבו, 9.12.15).

במקרה דנא, פעילותה ומומחיותה של העמותה ידועים ברבים. העמותה היא זו שיזמה את תיקון
החקיקה נשוא ההליך (כאמור בפסקה 5), יש לה ענין מובהק והיכרות עמוקה עם המטריה; והיא
אף תוכל לסייע בידי בית המשפט הנכבד לגבש את הכרעתו.

7. משכך, מתבקש בית משפט נכבד זה להורות כמבוקש ברישא.

8. עמדת הצדדים:

בי"כ העותרים, עו"ד מיכל תג'ור: "העותרים מותירים את הבקשה לשיקול דעתו של בית המשפט
הנכבד".

המבקשים פנו לבי"כ המשיבים מפרקליטות המדינה, אך טרם התקבלה תגובתם.

9. מן הדין ומן הצדק להיענות לבקשה.

דורון טאובמן, עו"ד
בי"כ המבקשים